

## EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 864/2007

af 11. juli 2007

## om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION  
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske  
Fællesskab, særlig artikel 61, litra c), og artikel 67,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske  
og Sociale Udvalg <sup>(1)</sup>,

efter proceduren i traktatens artikel 251, på grundlag af Forligs-  
udvalgets fælles udkast af 25. juni 2007 <sup>(2)</sup>, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Fællesskabet har sat sig som mål at bevare og udbygge et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Med henblik på gradvis at indføre et sådant område skal Fællesskabet vedtage foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, i det omfang de er nødvendige for det indre markeds funktion.
- (2) I henhold til traktatens artikel 65, litra b), skal disse foranstaltninger omfatte foranstaltninger, der fremmer foreneligheden mellem medlemsstaternes gældende regler om lovvalg og konflikter om stedlig kompetence.
- (3) Det Europæiske Råd støttede på sit møde i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999 princippet om gensidig anerkendelse af domme og andre afgørelser truffet af retslige myndigheder som hjørnestenen i det retlige samarbejde på det civilretlige område og opfordrede Rådet og Kommissionen til at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse.
- (4) Den 30. november 2000 vedtog Rådet et fælles program for Kommissionen og Rådet med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område <sup>(3)</sup>. Programmet peger på foranstaltninger vedrørende en harmonisering af lovvalgsreglerne som foranstaltninger, der kan bidrage til at lette den gensidige anerkendelse af retsafgørelser.

- (5) I Haag-programmet <sup>(4)</sup> vedtaget af Det Europæiske Råd den 5. november 2004 opfordredes der til at arbejde aktivt videre med lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (»Rom II«).
- (6) Af hensyn til det indre markeds funktion er det nødvendigt — for at gøre udfaldet af retssager mere forudsigeligt, skabe større sikkerhed om, hvilken lov der skal anvendes, og fremme den frie bevægelighed for retsafgørelser — at lovvalgsreglerne i medlemsstaterne udpeger samme nationale lov, uanset i hvilket land den domstol, som sagen er anlagt ved, er beliggende.
- (7) Denne forordnings materielle anvendelsesområde og bestemmelser bør stemme overens med Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område <sup>(5)</sup> (Bruxelles I-forordningen) og med instrumenter vedrørende lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser.
- (8) Denne forordning bør finde anvendelse uanset domsmyndighedens art.
- (9) Krav, der udspringer af *acta jure imperii*, bør omfatte krav mod embedsmænd, som handler på statens vegne, og ansvar for handlinger udført af offentlige myndigheder, herunder det ansvar, der påhviler offentligt udpegede embedshavere. Disse spørgsmål bør derfor ikke være omfattet af denne forordning.
- (10) Familieforhold bør omfatte slægtskab, ægteskab og svingerskab. Henvisningen i artikel 1, stk. 2, til forhold med virkninger svarende til virkningerne af et ægteskab og andre familieforhold bør fortolkes efter loven i den medlemsstat, hvor den domstol, som sagen er anlagt ved, er beliggende.
- (11) Begrebet »forpligtelse uden for kontrakt« varierer med hensyn til udlægning fra en medlemsstat til en anden. Ved anvendelsen af denne forordning bør »forpligtelse uden for kontrakt« derfor forstås som et selvstændigt begreb. Lovvalgsreglerne i denne forordning bør også omfatte forpligtelser uden for kontrakt på grundlag af objektivi ansvar.
- (12) Den lov, der anvendes, bør også være bestemmende for spørgsmålet om evnen til at pådrage sig ansvar i forhold uden for kontrakt.

<sup>(1)</sup> EUT C 241 af 28.9.2004, s. 1.

<sup>(2)</sup> Europa-Parlamentets udtalelse af 6.7.2005 (EUT C 157 E af 6.7.2006, s. 371), Rådets fælles holdning af 25.9.2006 (EUT C 289 E af 28.11.2006, s. 68) og Europa-Parlamentets holdning af 18.1.2007 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Europa-Parlaments lovgivningsmæssige beslutning af 10.7.2007 og Rådets afgørelse af 28.6.2007.

<sup>(3)</sup> EFT C 12 af 15.1.2001, s. 1.

<sup>(4)</sup> EUT C 53 af 3.3.2005, s. 1.

<sup>(5)</sup> EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1. Senest ændret ved forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 1).

- (13) Ensartede regler, der skal anvendes, uanset hvilken lov de udpeger, kan afværge risikoen for konkurrenceforvridninger mellem procesparter i Fællesskabet.
- (14) Kravet om retssikkerhed og behovet for at finde en retfærdig løsning i konkrete sager er væsentlige elementer i et område med retfærdighed. I denne forordning fastlægges de tilknytningsfaktorer, som er bedst egnet til at nå disse mål. Derfor fastlægges der i denne forordning en generel regel, men også særlige regler og i visse bestemmelser en undtagelsesklausul, som giver mulighed for at afvige fra disse regler, når det på grundlag af sagens samtlige omstændigheder er åbenbart, at et forhold uden for kontrakt oplagt har stærkere tilknytning til et andet land. Dette regelsæt skaber dermed et fleksibelt netværk af lovvalgsregler. Det giver endvidere den pågældende domstol mulighed for at behandle enkeltsager på passende vis.
- (15) Princippet *lex loci delicti commissi* anvendes som den grundlæggende regel i forbindelse med forpligtelser uden for kontrakt i næsten alle medlemsstater, men den konkrete udmøntning af dette princip, når sagens elementer er spredt på flere lande, varierer. Denne situation giver anledning til usikkerhed om, hvilken lov der skal anvendes.
- (16) Ensartede regler bør øge forudsigeligheden af retsafgørelser og sikre en fornuftig balance mellem den påstået ansvarliges interesser og den skadelidtes interesser. En tilknytning til det land, hvor den direkte skade er indtrådt (*lex loci damni*), skaber en rimelig balance mellem den påstået ansvarliges interesser og den skadelidtes interesser og afspejler tillige den moderne retsopfattelse inden for erstatningsret og den udvikling, der er sket med hensyn til objektivt ansvar.
- (17) Lovvalget bør afgøres ud fra, hvor skaden er indtrådt, uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger vil kunne indtræde. I forbindelse med person- og tingsskade bør det land, hvor skaden er indtrådt, følgelig forstås som det land, hvor henholdsvis personskaden er lidt, eller tingen er blevet beskadiget.
- (18) Den almindelige regel i denne forordning bør være *lex loci damni*, der fastsættes i artikel 4, stk. 1. Artikel 4, stk. 2, som skaber en særlig tilknytning i de tilfælde, hvor parterne har sædvanligt opholdssted i samme land, bør ses som en undtagelse fra denne almindelige regel. Artikel 4, stk. 3, bør forstås som en undtagelsesbestemmelse i forhold til artikel 4, stk. 1 og 2, i de tilfælde, hvor det af alle sagens omstændigheder fremgår, at en skadevoldende handling har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land.
- (19) Der bør fastsættes særlige regler for specielle skadevoldende handlinger, hvor den almindelige regel ikke gør det muligt at sikre en fornuftig balance mellem de implicerede interesser.
- (20) Lovvalgsreglen vedrørende produktansvar bør tilgodese en række mål: en retfærdig fordeling af de risici, der består i et moderne højteknologisk samfund, beskyttelse af forbrugernes sundhed, tilskyndelse til innovation, sikring af loyal konkurrence og fremme af samhandelen. Med opstillingen af et hierarki af tilknytningsmomenter og en bestemmelse om forudselighed er der fundet en afbalanceret løsning for så vidt angår disse mål. Det første element, der skal tages i betragtning, er loven i det land, hvor den skadelidte havde sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor skaden indtrådte, såfremt produktet blev markedsført i det pågældende land. De andre elementer i hierarkiet udløses, såfremt produktet ikke blev markedsført i det pågældende land, dog med forbehold af artikel 4, stk. 2, og den mulighed, at der er en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land.
- (21) Den særlige regel i artikel 6 er ikke en undtagelse fra den almindelige regel i artikel 4, stk. 1, men snarere en tydeliggørelse af den. For så vidt angår illoyal konkurrence bør lovvalgsreglen beskytte konkurrenter, forbrugere og den almindelige offentlighed og sikre, at markedsøkonomien fungerer efter hensigten. Tilknytningen til loven i det land, hvor konkurrenceforholdene eller forbrugernes kollektive interesser påvirkes eller vil kunne blive påvirket, tilgodeiser generelt disse mål.
- (22) De i artikel 6, stk. 3, omhandlede forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af en konkurrencebegrænsning, bør dække overtrædelser af både nationale konkurrenceregler og Fællesskabets konkurrenceregler. På sådanne forpligtelser uden for kontrakt bør loven i det land, hvor markedet påvirkes eller vil kunne blive påvirket, anvendes. I tilfælde hvor markedet påvirkes eller vil kunne blive påvirket i mere end ét land, bør sagsøgeren kunne vælge at støtte sit krav på lovgivningen i domstolslandet.
- (23) I denne forordning bør begrebet konkurrencebegrænsning omfatte forbud mod aftaler mellem virksomheder, vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller forbrejde konkurrencen i en medlemsstat eller inden for det indre marked, samt forbud mod misbrug af en dominerende stilling i en medlemsstat eller på det indre marked, jf. traktatens artikel 81 og 82 eller ifølge en medlemsstats lovgivning.
- (24) »Miljøskade« bør omfatte negativ ændring ved en naturressource, såsom vand, jord eller luft, eller en forringelse af en naturressources udnyttelsesmuligheder, eller en forringelse af variabiliteten i levende organismer.

- (25) Med hensyn til miljøskader er det ud fra traktatens artikel 174 — der fastsætter, at der bør være et højt beskyttelsesniveau baseret på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler — fuldt berettiget at lægge princippet om begunstiggelse af den skadelidte til grund. Spørgsmålet om, hvornår den erstatningssøgende kan foretage sit lovvalg, bør afgøres efter loven i den medlemsstat, hvor den domstol, som sagen er anlagt ved, er beliggende.
- (26) Med hensyn til krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder bør det universelt anerkendte princip *lex loci protectionis* fastholdes. Ved anvendelsen af denne forordning forstås ved »intellektuelle ejendomsrettigheder« eksempelvis ophavsrettigheder, beslægtede rettigheder, *sui generis*-ret med henblik på beskyttelse af databaser samt industrielle ejendomsrettigheder.
- (27) Begrebet »kollektive kampskridt« som f.eks. strejke eller lockout varierer med hensyn til præcis udlægning fra en medlemsstat til en anden og er underlagt den enkelte medlemsstats interne regler. Det almindelige princip i denne forordning er derfor, at det bør være loven i det land, hvor det kollektive kampskridt blev foretaget, der skal anvendes, med det sigte at beskytte arbejdstagernes og arbejdsgivernes rettigheder og pligter.
- (28) Den særlige regel for kollektive kampskridt i artikel 9 berører ikke betingelserne for iværksættelsen af sådanne kampskridt efter national ret og berører heller ikke fagforeningers eller repræsentative arbejdstagerorganisationers retlige status som fastsat i medlemsstaternes ret.
- (29) Der bør fastlægges særlige regler for skader som følge af andet end en skadevoldende handling såsom uberettiget berigelse, uanmodet forretningsførelse og *culpa in contrahendo*.
- (30) *Culpa in contrahendo* bør ved anvendelsen af denne forordning forstås som et selvstændigt begreb, der ikke nødvendigvis skal fortolkes ud fra national lov. Det bør dække krænkelse af oplysningspligten og sammenbrud i forhandlingerne om en kontrakt. Artikel 12 dækker kun forpligtelser uden for kontrakt, der er direkte forbundet med forhandlingerne forud for indgåelsen af en kontrakt. Dette betyder, at artikel 4 eller andre relevante bestemmelser i denne forordning finder anvendelse, hvis en person påføres personskade under forhandlingerne om en kontrakt.
- (31) For at respektere princippet om partsautonomi og styrke den retlige sikkerhed bør parterne have mulighed for at vælge, hvilken lov der skal anvendes på en forpligtelse uden for kontrakt. Dette valg bør udtrykkes eller fremgå med rimelig sikkerhed af sagens omstændigheder. Ved fastlæggelsen af, at der foreligger en aftale, skal domstolen tage hensyn til parternes intentioner. Den svage part bør beskyttes, ved at der stilles en række betingelser for et sådant valg.
- (32) Almene hensyn gør det berettiget, at medlemsstaternes domstole under ekstraordinære omstændigheder får mulighed for at anvende egne ordre public-regler og ufravigelige bestemmelser. Navnlig kan anvendelsen af en bestemmelse i en lov udpeget efter denne forordning, såfremt en sådan anvendelse vil medføre tilkendelse af en ikke-kompenserende erstatning såsom erstatninger med afskrækkende eller straffende formål, afhængig af sagens omstændigheder og retsordenen i den pågældende domstols medlemsstat, betragtes som værende i strid med ordre public i domstolslandet.
- (33) I henhold til gældende nationale regler om kompensation til ofre for trafikulykker, bør den domstol, ved hvilken sagen er anlagt, ved fastsættelse af tabets størrelse i forbindelse med personskade, hvor ulykken er sket i en anden stat end den, hvor ofret har sit sædvanlige opholdssted, tage hensyn til skadelidtes faktiske forhold, herunder navnlig de faktiske udgifter til efterfølgende behandling og lægehjælp.
- (34) For at der kan sikres en fornuftig balance mellem parternes interesser, må der i relevant omfang tages hensyn til de sikkerheds- og adfærdsregler, der gælder i det land, hvor den skadevoldende handling er begået, også selv om forpligtelsen uden for kontrakt er underlagt et andet lands lov. Udtrykket »sikkerheds- og adfærdsregler« bør forstås som omfattende alle regler, der vedrører sikkerhed og adfærd, herunder f.eks. færdselssikkerhedsregler, når der er tale om trafikulykker.
- (35) En situation med spredning af lovvalgsregler i adskillige retsakter og med forskelle mellem disse regler bør undgås. Denne forordning udelukker imidlertid ikke muligheden for at medtage lovvalgsregler vedrørende forpligtelser uden for kontrakt i fællesskabsretlige bestemmelser på særlige områder.
- Denne forordning bør ikke berøre anvendelsen af andre instrumenter, der fastsætter bestemmelser, som skal bidrage til det indre markeds funktion, for så vidt de ikke kan anvendes sammen med den lov, der udpeges efter reglerne i denne forordning. Anvendelsen af bestemmelser i den lov, der finder anvendelse i medfør af denne forordnings bestemmelser bør ikke hindre den fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser, som reguleret af fællesskabsinstrumenter, så som Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) <sup>(1)</sup>.

(<sup>1</sup>) EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

- (36) Respekten for de internationale forpligtelser, som medlemsstaterne har indgået, indebærer, at denne forordning ikke bør berøre de internationale konventioner, som en eller flere medlemsstater er parter i på tidspunktet for denne forordnings vedtagelse. For at gøre reglerne lettere tilgængelige bør Kommissionen på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne offentliggøre en liste over de relevante konventioner i *Den Europæiske Unions Tidende*.
- (37) Kommissionen vil forelægge Europa-Parlamentet og Rådet et forslag, der skal fastsætte, efter hvilke procedurer og på hvilke betingelser medlemsstaterne i enkeltstående og ekstraordinære tilfælde på egne vegne vil kunne forhandle og indgå aftaler med tredjelande om sektorspecifikke spørgsmål, der indeholder bestemmelser om lovvalg for forpligtelser uden for kontrakt.
- (38) Målet for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af forordningens omfang og virkninger bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (39) I medfør af artikel 3 i protokollen om Det Forenede Kongeriges og Irlands stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Det Forenede Kongerige og Irland i vedtagelsen og anvendelsen af denne forordning.
- (40) I medfør af artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til traktaten om Den Europæiske Union og til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, deltager Danmark ikke i vedtagelsen af denne forordning, som ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

#### KAPITEL I

#### ANVENDELSESOMRÅDE

##### Artikel 1

##### Materielt anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt på det civil- og handelsretlige område i alle situationer, hvor der skal foretages et lovvalg. Den finder i særdeleshed ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelsen af statsmagt (*«acta jure imperii»*).

2. Denne forordning finder ikke anvendelse på:

- a) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af familieforhold eller af forhold, der ifølge den lov, der skal anvendes på sådanne forhold, anses for at have tilsvarende virkninger, herunder underholdsforpligtelser
- b) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af formueforholdet mellem ægtefæller, af formueforholdet mellem partnere i forhold, der ifølge den lov, der skal anvendes på sådanne forhold, anses for at have virkninger svarende til et ægteskabs, eller af testamenter og arv
- c) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af veksler, checks og ordregældsbreve eller af andre omsætningspapirer, i det omfang forpligtelserne ifølge sådanne andre omsætningspapirer udspringer af deres negotiable karakter
- d) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af reglerne for selskaber, foreninger og andre juridiske personer vedrørende spørgsmål såsom disses stiftelse ved registrering eller på anden måde, deres handleevne, interne organisation og opløsning samt ledelsens eller deltagernes personlige ansvar i denne egenskab for selskabets, foreningens eller den juridiske persons forpligtelser og revisorers personlige ansvar over for et selskab eller dets deltagere i forbindelse med den lovplichtige revision af regnskaberne
- e) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af forholdet mellem en frivilligt oprettet trusts stiftere, trustees og begunstigede
- f) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af en nuklear skade
- g) forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af krænkelse af privatlivets fred og af individets rettigheder, herunder ærekrænkelser.

3. Denne forordning finder ikke anvendelse på bevisspørgsmål og processuelle spørgsmål, jf. dog artikel 21 og 22.

4. I denne forordning forstås ved »medlemsstat« samtlige medlemsstater med undtagelse af Danmark.

##### Artikel 2

##### Forpligtelser uden for kontrakt

1. Ved anvendelsen af denne forordning dækker skade alle følger, der er udløst af skadevoldende handlinger, uberettiget berigelse, uanmodet forretningsførelse og *culpa in contrahendo*.

2. Denne forordning finder også anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, der vil kunne udspringe af en handling eller begivenhed.

3. I denne forordning omfatter alle henvisninger til:
- a) en skadevoldende begivenhed også skadevoldende begivenheder, der vil kunne finde sted, og
  - b) en skade også skader, der vil kunne indtræde.

#### Artikel 3

### Universel anvendelse

Den lov, som udpeges efter denne forordning, finder anvendelse, selv om det ikke er loven i en medlemsstat.

#### KAPITEL II

### SKADEVOLDENDE HANDLINGER

#### Artikel 4

### Almindelig regel

1. Medmindre andet er fastsat i denne forordning, anvendes på en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en skadevoldende handling, loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted, og uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger af denne begivenhed indtræder.
2. Har den påstået ansvarlige og den skadelidte sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor skaden indtræder, anvendes det pågældende lands lov.
3. Hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at den skadevoldende handling har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er omhandlet i stk. 1 og 2, anvendes dette andet lands lov. En sådan åbenbart nærmere tilknytning til et andet land vil navnlig kunne støttes på et forudgående retsforhold mellem parterne, f.eks. en aftale, med nær tilknytning til den pågældende skadevoldende handling.

#### Artikel 5

### Produktansvar

1. Med forbehold af artikel 4, stk. 2, anvendes på en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en skade forvoldt af et produkt:
- a) loven i det land, hvor den skadelidte havde sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor skaden indtrådte, såfremt produktet blev markedsført i det pågældende land, eller subsidiært
- b) loven i det land, hvor produktet blev erhvervet, såfremt produktet blev markedsført i det pågældende land, eller subsidiært

- c) loven i det land, hvor skaden indtrådte, såfremt produktet blev markedsført i det pågældende land.

Dog anvendes loven i det land, hvor den påstået ansvarlige har sit sædvanlige opholdssted, hvis denne ikke med rimelighed kunne forudse markedsføringen af produktet eller et produkt af samme type i det land, hvis lov skal anvendes ifølge litra a), b) eller c).

2. Hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at den skadevoldende handling har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er omhandlet i stk. 1, anvendes dette andet lands lov. En sådan åbenbart nærmere tilknytning til et andet land vil navnlig kunne støttes på et forudgående retsforhold mellem parterne, f.eks. en aftale, med nær tilknytning til den pågældende skadevoldende handling.

#### Artikel 6

### Illoyal konkurrence og handlinger, der begrænser den frie konkurrence

1. På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af illoyal konkurrence, anvendes loven i det land, hvor konkurrenceforholdene eller forbrugernes kollektive interesser påvirkes eller vil kunne blive påvirket.
2. Påvirker en illoyal konkurrencehandling udelukkende en bestemt konkurrents interesser, finder artikel 4 anvendelse.
3.
  - a) På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en konkurrencebegrænsning, anvendes loven i det land, hvor markedet påvirkes eller vil kunne blive påvirket.
  - b) Er markedet påvirket, eller vil det kunne blive påvirket i mere end ét land, kan den, der søger erstatning for skade, og som anlægger sag ved domstolen i den sagsøgte hjemland, i stedet vælge at basere sit krav på loven i det land, hvor domstolen ligger, forudsat at markedet i denne medlemsstat er et af dem, der påvirkes direkte og væsentligt af den konkurrencebegrænsning, hvoraf den forpligtelse uden for kontrakt, som kravet er baseret på, udspringer. Hvis sagsøger i overensstemmelse med de gældende kompetenceregler anlægger sag mod mere end én sagsøgt ved denne domstol, kan vedkommende kun vælge at basere sit krav på loven i det land, hvor denne domstol ligger, hvis den konkurrencebegrænsning, som kravet mod hver af disse sagsøgte beror på, også direkte og væsentligt påvirker markedet i den medlemsstat, hvor denne domstol ligger.

4. Lovvalget i medfør af denne artikel kan ikke fraviges ved en aftale efter artikel 14.

## Artikel 7

**Miljøska-**

På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af miljøskader eller skader påført personer eller ting som følge af sådanne skader, anvendes den lov, der udpeges efter artikel 4, stk. 1, medmindre den erstatningssøgende vælger at støtte sit krav på loven i det land, hvor den skadevoldende begivenhed fandt sted.

## Artikel 8

**Krænkel-**

1. På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, anvendes loven i det land, for hvilket beskyttelse gøres gældende.

2. På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, der er en EF-enhedsret, anvendes for så vidt angår spørgsmål, der ikke er omfattet af den relevante fællesskabsretsakt, loven i det land, hvor krænkelsen fandt sted.

3. Lovvalget i medfør af denne artikel kan ikke fraviges ved en aftale efter artikel 14.

## Artikel 9

**Kollektive kampskridt**

På en forpligtelse uden for kontrakt i forbindelse med det ansvar, der påhviler en person i dennes egenskab af arbejdstager eller arbejdsgiver eller de organisationer, der repræsenterer sådanne personers faglige interesser, for skader, der forvoldes af et forestående eller et gennemført kollektivt kampskridt, anvendes loven i det land, hvor kampskridtet skal foretages eller er foretaget, jf. dog artikel 4, stk. 2.

## KAPITEL III

**UBERETTIGET BERIGELSE, UANMODET FORRETNINGSFØRELSE OG CULPA IN CONTRAHENDO**

## Artikel 10

**U-**

1. Hvis en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af uberettiget berigelse, herunder uretmæssigt udbetalte beløb, vedrører et eksisterende retsforhold mellem parterne, som f.eks. et retsforhold affødt af en aftale eller en skadevoldende handling, med nær tilknytning til den pågældende uberettigede berigelse, anvendes den lov, som dette retsforhold er underlagt.

2. Hvis det ikke på grundlag af stk. 1 kan afgøres, hvilken lov der skal anvendes, og parterne har sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor den begivenhed, der udløser den uberettigede berigelse, finder sted, anvendes det pågældende lands lov.

3. Hvis det ikke på grundlag af stk. 1 eller 2 kan afgøres, hvilken lov der skal anvendes, anvendes loven i det land, hvor den uberettigede berigelse fandt sted.

4. Hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at forpligtelsen uden for kontrakt, der udspringer af uberettiget berigelse, har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, anvendes dette andet lands lov.

## Artikel 11

**U-**

1. Hvis en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, vedrører et eksisterende retsforhold mellem parterne, som f.eks. et retsforhold affødt af en aftale eller en skadevoldende handling med nær tilknytning til den pågældende forpligtelse uden for kontrakt, anvendes den lov, som dette retsforhold er underlagt.

2. Hvis det ikke på grundlag af stk. 1 kan afgøres, hvilken lov der skal anvendes, og parterne har sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor den skadevoldende begivenhed finder sted, anvendes det pågældende lands lov.

3. Hvis det ikke på grundlag af stk. 1 eller 2 kan afgøres, hvilken lov der skal anvendes, anvendes loven i det land, hvor den uanmodede forretningsførelse fandt sted.

4. Hvis det af alle sagens omstændigheder fremgår, at forpligtelsen uden for kontrakt, der udspringer af uanmodet forretningsførelse, har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er omhandlet i stk. 1, 2 og 3, anvendes dette andet lands lov.

## Artikel 12

**Culpa in contrahendo**

1. På en forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af forhandlinger forud for indgåelsen af en kontrakt, anvendes, uanset om kontrakten faktisk blev indgået, den lov, som skal anvendes på kontrakten, eller som skulle have været anvendt på kontrakten, såfremt denne var blevet indgået.

2. Hvis det ikke på grundlag af stk. 1 kan afgøres, hvilken lov der skal anvendes, anvendes:

a) loven i det land, hvor skaden indtræder, uanset i hvilket land den skadevoldende begivenhed fandt sted, og uanset i hvilket land eller hvilke lande de indirekte følger af denne begivenhed indtrådte, eller

b) såfremt parterne har sædvanligt opholdssted i samme land på det tidspunkt, hvor den skadevoldende begivenhed finder sted, dette lands lov, eller

c) såfremt det af alle sagens omstændigheder fremgår, at den forpligtelse uden for kontrakt, der udspringer af forhandlinger forud for indgåelsen af en kontrakt, har en åbenbart nærmere tilknytning til et andet land end det, der er omhandlet i litra a) og b), dette andet lands lov.

*Artikel 13***Anvendelse af artikel 8**

Ved anvendelsen af dette kapitel finder artikel 8 anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed.

## KAPITEL IV

**AFTALT LOVVALG***Artikel 14***Aftalt lovvalg**

1. Parterne kan aftale, hvilken lov der skal anvendes på forpligtelser uden for kontrakt:

- a) ved en aftale, der indgås, efter at den skadevoldende begivenhed har fundet sted,

eller

- b) såfremt alle parterne udøver erhvervsmæssig virksomhed, også ved en aftale, der er forhandlet frit, inden den skadevoldende begivenhed fandt sted.

Lovvalget skal være udtrykkeligt eller med rimelig sikkerhed fremgå af sagens omstændigheder og må ikke berøre tredjemandes rettigheder.

2. Er alle elementer med relevans for sagen på det tidspunkt, hvor den skadevoldende begivenhed finder sted, lokaliseret i et andet land end det, hvis lov parterne har valgt, kan parternes lovvalg ikke medføre tilsidesættelse af bestemmelser i dette andet lands lov, som ikke kan fraviges ved aftale.

3. Er alle elementer med relevans for sagen på det tidspunkt, hvor den skadevoldende begivenhed finder sted, lokaliseret i en eller flere af medlemsstaterne, kan parternes valg af en anden lov end loven i en medlemsstat ikke medføre tilsidesættelse af bestemmelser i fællesskabsretten, i givet fald som gennemført i den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende, som ikke kan fraviges ved aftale.

## KAPITEL V

**FÆLLES REGLER***Artikel 15***Rækkevidden af den lov, der skal anvendes**

Den lov, der i henhold til denne forordning skal anvendes på en forpligtelse uden for kontrakt, finder navnlig anvendelse på spørgsmål om:

- a) ansvarsgrundlag og ansvarsomfang, herunder bestemmelse af, hvilke personer der kan handle ansvarspådragende
- b) ansvarsfrihedsgrunde samt ansvarsbegrænsning og ansvarsdeling

- c) en skades eksistens, dens art og vurderingen af den eller den ønskede genoprettelse

- d) hvilke forholdsregler en domstol kan træffe med henblik på at forebygge en skade eller bringe en skade til ophør eller sikre udbetaling af erstatning ifølge de beføjelser, den er tillagt ved de retsplejeregler, den er underlagt

- e) hvorvidt en ret til at kræve erstatning eller genoprettelse kan overføres, herunder ved arv

- f) hvilke personer der kan gøre krav på erstatning for en skade, de personligt har lidt

- g) ansvar for andres handlinger

- h) de forskellige måder, hvorpå forpligtelser kan ophøre, samt regler for forældelse og anden rettighedsfortabelse som følge af fristoverskridelse, herunder regler for fristers begyndelse, afbrydelse og suspension.

*Artikel 16***Overordnede præceptive bestemmelser**

Intet i denne forordning begrænser anvendelsen af bestemmelser i domstolslandets lov i en situation, hvor disse bestemmelser er præceptive, uanset hvilken lov der i øvrigt skal anvendes på forpligtelsen uden for kontrakt.

*Artikel 17***Sikkerheds- og adfærdsregler**

Ved vurderingen af den påstået ansvarliges adfærd tages der faktisk og i relevant omfang hensyn til de sikkerheds- og adfærdsregler, der var gældende på stedet og tidspunktet for den begivenhed, der har udløst erstatningsansvaret.

*Artikel 18***Direkte søgsmål mod den ansvarliges forsikringsgiver**

Den skadelidte kan rejse krav direkte mod den erstatningsansvarliges forsikringsgiver, hvis der er hjemmel herfor i den lov, der skal anvendes på forpligtelsen uden for kontrakt, eller i den lov, der skal anvendes på forsikringsaftalen.

*Artikel 19***Subrogation**

Når en person (fordringshaveren) i henhold til en forpligtelse uden for kontrakt har en fordring mod en anden (skyldneren), og en tredjemand er forpligtet til at fyldestgøre fordringshaveren eller har fyldestgjort denne i henhold til en sådan forpligtelse, skal den lov, som finder anvendelse på tredjemandens forpligtelse til at fyldestgøre fordringshaveren, afgøre, hvorvidt og i hvilket omfang tredjemanden over for skyldneren kan udøve de rettigheder, som fordringshaveren havde mod skyldneren efter den lov, som skal anvendes på forholdet mellem disse.

## Artikel 20

**Tilfælde med flere erstatningsansvarlige**

Hvis en fordringshaver har en fordring mod flere skyldnere, som hæfter solidarisk, og en af skyldnerne allerede har fyldestgjort fordringen helt eller delvis, afgøres denne skyldners ret til at kræve kompensation fra de andre skyldnere efter den lov, som skal anvendes på den pågældende skyldners forpligtelse uden for kontrakt over for fordringshaveren.

## Artikel 21

**Gyldighed med hensyn til form**

En ensidig viljeserklæring vedrørende en forpligtelse uden for kontrakt er gyldig med hensyn til form, hvis den opfylder formkravene i den lov, som skal anvendes på den pågældende forpligtelse uden for kontrakt, eller loven i det land, hvor den pågældende viljeserklæring er afgivet.

## Artikel 22

**Bevisbyrde**

1. Lovvalget vedrørende en forpligtelse uden for kontrakt i henhold til denne forordning omfatter også lovformodnings- og bevisbyrderegler vedrørende forpligtelser uden for kontrakt.

2. Bevis for viljeserklæringer kan føres ved ethvert bevismiddel, som anerkendes i domstolslandets lov eller i en af de i artikel 21 omhandlede love, hvorefter viljeserklæringen er gyldig med hensyn til form, forudsat at domstolen kan gennemføre en sådan bevisførelse.

## KAPITEL VI

**ANDRE BESTEMMELSER**

## Artikel 23

**Sædvanligt opholdssted**

1. Ved anvendelsen af denne forordning har selskaber, foreninger og andre juridiske personer sædvanligt opholdssted det sted, hvor de har deres hovedkontor.

Har den skadevoldende begivenhed fundet sted, eller er skaden indtrådt som led i driften af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed, gælder dog stedet for denne virksomhed som sædvanligt opholdssted.

2. Ved anvendelsen af denne forordning har en fysisk person, der handler som led i sin erhvervsmæssige virksomhed, sædvanligt opholdssted det sted, hvor den pågældende har sin hovedvirksomhed.

## Artikel 24

**Udelukkelse af renvoi**

Anvendelse af et bestemt lands lov, som er udpeget efter denne forordning, indebærer anvendelse af de gældende retsregler i det pågældende land med undtagelse af landets internationale privatretlige regler.

## Artikel 25

**Stater med mere end et retssystem**

1. Omfatter en stat flere territoriale enheder, som hver har sine egne retsregler for forpligtelser uden for kontrakt, skal hver territorial enhed anses for et land ved fastlæggelsen af den lov, som skal anvendes i henhold til denne forordning.

2. En medlemsstat, i hvilken forskellige territoriale enheder har deres egne retsregler vedrørende forpligtelser uden for kontrakt, er ikke forpligtet til at anvende denne forordning i tilfælde, hvor der alene er tale om valg mellem lovene i sådanne enheder.

## Artikel 26

**Ordre public i domstolslandet**

Anvendelsen af en bestemmelse i et bestemt lands lov, som er udpeget efter denne forordning, kan kun undlades, hvis en sådan anvendelse er åbenbart uforenelig med ordre public i domstolslandet.

## Artikel 27

**Forholdet til andre bestemmelser i fællesskabsretten**

Denne forordning berører ikke anvendelsen af fællesskabsretlige bestemmelser, som på særlige områder fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt.

## Artikel 28

**Forholdet til eksisterende internationale konventioner**

1. Denne forordning berører ikke anvendelsen af internationale konventioner, som en eller flere medlemsstater er parter i på tidspunktet for denne forordnings vedtagelse, og som fastsætter lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt.

2. Denne forordning har dog i forbindelserne mellem medlemsstaterne forrang for konventioner, der udelukkende er indgået mellem to eller flere medlemsstater, for så vidt sådanne konventioner vedrører områder, der er omfattet af denne forordning.

## KAPITEL VII

## AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

## Artikel 29

## Liste over konventioner

1. Senest den 11. juli 2008 meddeler medlemsstaterne Kommissionen de i artikel 28, stk. 1, omhandlede konventioner. Efter denne dato meddeler medlemsstaterne Kommissionen enhver opsigelse af sådanne konventioner.

2. Kommissionen offentliggør i *Den Europæiske Unions Tidende* senest seks måneder efter modtagelsen:

- i) en liste over de i stk. 1 omhandlede konventioner
- ii) de i stk. 1 omhandlede opsigelser.

## Artikel 30

## Revision

1. Senest den 20. august 2011 forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om anvendelsen af denne forordning. Om nødvendigt ledsages rapporten af forslag om tilpasning af denne forordning. Rapporten skal navnlig omhandle forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af trafikulykker og af krænkelse af privatlivets fred og individets rettigheder, herunder ærekrænkelser. Rapporten skal indeholde:

- i) en undersøgelse af virkningerne af den måde fremmed ret behandles på i de forskellige retssystemer og af, i hvilken

grad domstolene i medlemsstaterne anvender fremmed ret i medfør af denne forordning

- ii) en undersøgelse af virkningerne af nærværende forordnings artikel 28 med hensyn til Haag-konventionen af 4. maj 1971 om lovvalgsregler ved trafikulykker.

2. Senest den 31. december 2008 forelægger Kommissionen for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en undersøgelse af situationen vedrørende den lov, der finder anvendelse på forpligtelser uden for kontrakt, der opstår som følge af krænkelse af privatlivet og individets rettigheder, herunder for så vidt angår regler om pressefrihed og ytringsfrihed i medierne og forhold vedrørende lovvalg i forbindelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger <sup>(1)</sup>.

## Artikel 31

## Tidsmæssig anvendelse

Denne forordning finder anvendelse på skadevoldende begivenheder, der finder sted efter dens ikrafttræden.

## Artikel 32

## Anvendelsesdato

Denne forordning anvendes fra den 11. januar 2009, med undtagelse af artikel 29, der anvendes fra den 11. juli 2008.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i medlemsstaterne i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab.

Udfærdiget i Strasbourg, den 11. juli 2007.

På Europa-Parlamentets vegne  
H.-G. PÖTTERING  
Formand

På Rådets vegne  
M. LOBO ANTUNES  
Formand

<sup>(1)</sup> EFT L 281 af 23.11.1995, s. 31.

### **Kommissionens erklæring om revisionsklausulen (artikel 30)**

Kommissionen vil på opfordring fra Europa-Parlamentet og Rådet og i henhold til artikel 30 i »Rom II«-forordningen senest i december 2008 fremlægge en undersøgelse om situationen vedrørende lovvalg, for så vidt angår forpligtelser uden for kontrakt, der udspringer af krænkelse af privatlivets fred og individets rettigheder. Kommissionen medtager alle aspekter af situationen i sine betragtninger og træffer om nødvendigt hensigtsmæssige foranstaltninger.

### **Kommissionens erklæring om trafikulykker**

Kommissionen er sig bevidst, at medlemsstaterne har forskellig praksis for så vidt angår niveauet for erstatning til ofre for trafikulykker, og er villig til at undersøge de særlige problemer, der gør sig gældende for EU-borgere indblandet i trafikulykker i en anden medlemsstat end den, hvor de har deres sædvanlige opholdssted. Med dette for øje vil Kommissionen inden udgangen af 2008 fremlægge en undersøgelse for Europa-Parlamentet og Rådet af alle muligheder, herunder også forsikringsmæssige, der kan forbedre forholdene for grænseoverskridende trafikofre, og dermed bane vej for en grøn bog.

### **Kommissionens erklæring om anvendelsen af udenlandsk ret**

Kommissionen er sig bevidst, at medlemsstaterne har forskellig praksis, for så vidt angår anvendelse af udenlandsk ret, og vil senest fire år efter tidspunktet for »Rom II«-forordningens ikrafttræden, og under alle omstændigheder så snart den foreligger, offentliggøre en horisontal undersøgelse om medlemsstaternes domstoles anvendelse af udenlandsk ret i civil- og handelsretlige sager i forhold til Haag-programmets målsætninger. Kommissionen er også villig til om nødvendigt at træffe hensigtsmæssige foranstaltninger.

---